

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla az Albrechtné dr. Fejes Ibolya ügyvéd által képviselt I - V. rendű felpereseknek, a Dr. Németh Ferenc István Ügyvédi Iroda, dr. Németh Ferenc ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. február 9. napján meghozott, 5.P.26.575/2007/12. számú ítélete ellen, az alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 nap alatt együttesen 400.000 (négy százezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az általa előlegezett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

S. M. F. külföldi állampolgár 2006. április 12. napján, az ... forgalmi rendszámú személygépkocsival '**A**' község belterületén elütötte a járdán szabályosan közlekedő néhai I.rendű felperest, aki a balesetben elszenvedett sérülések következtében életét vesztette. A károkozót a Szombathelyi Városi Bíróság bűnösnek találta halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében. Az I. rendű felperes az elhunyt özvegye, a II-IV. rendű felperesek pedig a gyermekeik, míg az V. rendű felperes a testvére. A károkozó **külföldi** székhelyű felelősségbiztosítójának

magyarországi megbízottja a ... Biztosító Zrt., amely a felperesek kárigényének jogalapját elismerte, de az általuk igényelt összeget csupán részben fizette meg. A felperesek keresetükben káruk ezt meghaladó részének megfizetése iránt támasztottak igényt, a károkozó külföldi állampolgárságára figyelemmel az alperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 14.250 Ft ruhakárt, 286.000 Ft síremlék létesítési költséget, 110.000 Ft sírlátogatási költséget, 440.000 Ft háztartási kisegítő költséget, 2.304.900 Ft mezőgazdasági kisegítői költséget, 549.024 Ft tartáspótló járadékot, valamint 1.000.000 Ft további nem vagyoni kártérítést, és 2010. január 1-től véghatáridő nélkül havi 74.657 Ft járadékot. A II. rendű felperes részére 7.750 Ft vagyoni és 1.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést, a III. rendű felperes részére 11.450 Ft vagyoni és 1.400.000 Ft nem vagyoni kártérítést, a IV. rendű felperes részére 13.400 Ft vagyoni és 1.400.000 Ft nem vagyoni kártérítést, míg az V. rendű felperes részére 9.150 Ft vagyoni és 800.000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélt meg. Emellett rendelkezett a késedelmi kamatokról, valamint a perköltség viseléséről és a kereseti illeték térítéséről is. Megállapította, hogy az alperes a balesetben tönkrement ruházatért, valamint a néhaival együtt eltemetett ruházatért egyaránt 10.000-10.000 Ft-ot térített, amelyet meghaladóan az előbbiért további 5.500 Ft-ot, az utóbbi alapján pedig további 7.000 Ft-ot ítélt meg. A néhai síremlékére megállapított költséget az alperes elismerő nyilatkozatára alapította. Alaposnak találta továbbá havi 2.500 Ft erejéig az I. rendű felperes sírlátogatással és gondozással kapcsolatban előterjesztett kérelmét. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján igazoltnak látta, hogy a néhai a napi 8 órás munkája mellett teljes mértékben ellátta a bevásárlással, főzéssel, takarítással és mosással összefüggő házimunkákat, amely mellett kivette a részét a családi mezőgazdasági munkákból is. Az utóbbi keretében a házuk mellett 340 m² zöldszéves és gyümölcsös kertet, valamint 6.000 m² szántót, míg a falu szélén további 1.400 négyszögöl szántót műveltek, valamint jószágot tartottak és baromfit neveltek. Az elhunyt az említett területeken folytatott munkavégzése időigényét és ellenértékét egyaránt igazságügyi mezőgazdasági szakértő véleményének beszerzésével állapította meg. Tényként rögzítette továbbá, hogy a néhai napi 8 órában végzett munkája ellenében 2006-ban havi 78.670 Ft jövedelmet ért el, míg az I. rendű felperes ugyanebben az időben havi 45.081 Ft nyugdíjjal rendelkezett. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy az elhunyt halálával az I. rendű felperest havi 17.157 Ft jövedelemvesztés érte. A sírlátogatás, háztartási és mezőgazdasági kisegítő költségek és a jövedelem-kiesés tekintetében a felek között a 2009. december 31. napjáig terjedő időre elszámolt, míg 2010. január 1-től az említett jogcímen havi járadékot állapított meg. A hozzátartozó elvesztése miatti nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes javára 3.000.000 Ft-ban, a II. rendű felperes részére 2.000.000 Ft-ban, a III. felperes számára 2.000.000 Ft-ban, a IV. rendű felperesnek 2.000.000 Ft-ban, míg az V. rendű felperesnek 800.000 Ft-ban határozta meg. Ennek során a mérlegelés körébe vonta, hogy a felperesek igen összetartó és szoros nagycsaládi kapcsolatban álltak, melyet a néhai tartott össze. Ennek hiánya miatt a III. rendű felperesnél szakértő által igazolt pszichés panaszok is jelentkeztek, míg az V. rendű

felperes testvére nélkül, egyedül kénytelen gondoskodni 90 éves édesanyjukról. Az említett összegekből az elsőfokú bíróság levonta az alperes peren kívüli teljesítését, és a fennmaradó összeg megfizetésére kötelezte az alperest.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a marasztalási összegnek 286.000 Ft dologi kárra, 308.000 Ft lejárt járadékra, ennek kamataira, valamint havi 7.000 Ft jövőbeni járadékra történő leszállítása, valamint a felperesek első- és másodfokú perköltségben marasztalása iránt. A baleset során viselt ruházattal, az eltemetett ruházattal, valamint a vásárolt gyászruhákkal kapcsolatban kifejtette, hogy azok megfelelő igazoló dokumentumok hiányában nem ítélték meg a felperesek részére. A síremlék elismert költségével kapcsolatban a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját, valamint az alperes perköltségben marasztalását támadta. A sír látogatásának költségeit azért látta megalapozatlannak, mert az I. rendű felperes korábban is vásárolt a néhainak alkalmi ajándékokat, amelyek a halálával okafogyottá váltak, így összességében a kiadásai nem változtak. Rámutatott, hogy a házi munkák teljességét az I. és II. rendű felperesek maguk is egészében el tudják látni, ezért ezen a címen kártérítés megítélése indokolatlan. Kifogásolta, hogy a mezőgazdasági kisegítő költségek között a szakértő olyan nehéz fizikai munkákat is a néhai által végzettnek fogadott el, amelyek kifejezetten férfierőt igénylenek. Utalt arra, hogy a néhai halálával a felperesek a baromfitartással felhagytak, a konyhakertet pedig kisebbre vették, melynek következtében elegendőnek látott évi 30-40 óra alkalmi besegítést is. A tartást pótló járadékkal kapcsolatban pedig kiemelte, hogy a háztartás költségeihez a II. rendű felperes is hozzájárul, mely álláspontja szerint fedezi a kimutatott havi 17.157 Ft jövedelem-veszteséget. A nem vagyoni kártérítést illetően utalt arra, hogy a felperesek életvitelében nem mutatható ki olyan változás, amely indokoltá tenné a jogkövetkezmény alkalmazását.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

A felperesek által igényelt vagyoni és nem vagyoni kártérítés fellebbezéssel támadott tételei tekintetében az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helyesen állapította meg a tényállást és helyesen határozta meg a felpereseket megillető kártérítés valamennyi tételének az összegét is. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntését a fellebbezéssel érintett körben, a Pp. 254. § (3) bekezdése alkalmazásával, az abban foglalt helyes indokok alapján hagyja helyben. Abból a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Néhai I.rendű felperesnek a baleset során viselt ruházatával, a vele eltemetett ruházattal, valamint az I-V. rendű felperesek gyászöltözék címén előterjesztett igényeivel kapcsolatban az ítéltábla kiemeli, hogy az érintett ruhadarabok egyikének egyedi értéke sem haladja meg a néhány ezer forintot és mind azok

minősége, mind pedig értéke teljes mértékben összhangban áll a felperesek átlagos anyagi helyzetével és életvitelével. Mindezek alapul vételével életszerűnek fogadható el, hogy a felperesek elhunyt hozzátartozójukat annak átlagos értékű ünneplő öltözetében temették el, valamint annak temetésére néhány szerény és egyszerű ruhadarabot vásároltak a maguk részére. Ezeknek a körülményeknek, valamint az általuk megjelölt kiadások nagyságrendjének a figyelembe vételével az ítéltábla álláspontja szerint nem volt akadálya annak, hogy a felperesek kárigényének e tételét az elsőfokú bíróság számla nélkül, mérlegeléssel határozhassa meg, amelynek eredményével a másodfokú bíróság is egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a Fővárosi Ítéltábla még a költségek tekintetében sem látja összehasonlíthatónak a néhai részére, annak életében nyújtott hétköznapi ajándékoknak és a sírjára vitt kegyeleti csokroknak és gyertyáknak a kapcsán felmerült kiadásokat. Bizonyosra vehető azonban, hogy ezek egyikének sem volt célja az, hogy a néhai haláláért felelős személynek a helytállási kötelezettségét könnyítse és ezzel őt bármilyen ingyenes juttatásban részesítse. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nincs jogi akadálya annak, hogy a felperesek a kiadásaikat az alperesre átháríthassák.

A házi és ház körüli, valamint mezőgazdasági munkák és kiadások, valamint ezekkel összefüggő járadékok tekintetében helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor igazságügyi mezőgazdasági szakértő közreműködésével vizsgálta az e körbe tartozó munkálatok éves időigényét, valamint annak a néhai által végzett részét és ellenértékét. Ezért azt az alperes fellebbezésében sikerrel nem támadhatta.

A felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében az ítéltábla ugyancsak osztja az elsőfokú bíróság érvelését. Kiemeli továbbá, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján megállapítható az is, miszerint a felperesek az elmúlt évek gazdasági nehézségeinek leküzdéséhez azt a megoldást választották, hogy a rájuk háruló feladatok ellátásában az egymáshoz igen közel lakó három generáció szorosan együttműködött. Ennek központja a néhai volt, hozzá érkeztek haza délben az iskolából az unokák, ő gondoskodott azok ebédeltetéséről, majd hozzájuk csatlakoztak a délután folyamán a szülők, akik a nagyszülőkkel közösen látták el a ház körüli kertben, és a falu határában a szántóföldön felmerülő munkákat, majd ezt követően csupán az esti órákban váltak el egymástól és tértek haza valamennyien szűkebb otthonukba. Ez a több generációs nagycsaládi szervezet biztosította számukra a körülményekhez képest legoptimálisabb megélhetés lehetőségét, amelynek során különösen szorosra fűződött közöttük az érzelmi és lelki kapcsolat is. A néhai halálával mindez széthullott, amellyel jelentős - pénzben nem mérhető - hátrány érte a felpereseket, ami nem csak megalapozza a nem vagyoni kárigényüket, hanem jelentős kihatással van annak összegére is. Az elsőfokú bíróság által megállapított összegek pedig ezekkel összhangban állnak, ezért az ítéltábla annak leszállítására nem látott lehetőséget.

Az alperes fellebbezése nem vezetett sikerre és ezáltal a fellebbezéssel érintett kártérítési tételek tekintetében pervesztes lett. Ezért, a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban felmerült kiadásait magának kell viselnie, továbbá köteles megtéríteni a felperesek jogi képviselőjével kapcsolatban, a per említett szakaszában felmerült költségét is.

A fellebbező alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján illetékmentességben részesült, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az államot terheli.

Budapest, 2011. április 1.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Csóka István s. k. bíró, Dr. Lente Sándor s. k. bíró